

Έντιμο Υπουργό Οικονομικών
Κύριο Βάσο Σιαρλή
Υπουργείο Οικονομικών
Λευκωσία

11 Οκτωβρίου 2012

Έντιμε Κύριε Υπουργέ,

Θέμα: Προτάσεις Τρόικα και Αντιπροτάσεις της Κυβέρνησης

Παρακολουθούμε το πιο πάνω θέμα και τις εξελίξεις πάρα πολύ προσεκτικά και με μεγάλη ανησυχία. Η παράταση της αβεβαιότητας και η συνέχιση της απουσίας λήψης ουσιαστικών μέτρων για εξυγίανση της οικονομίας αποτελούν σοβαρά προσκόμματα στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης των ξένων επενδυτών και των αγορών, όπως και στην προσπάθεια για εξομάλυνση της κατάστασης.

Επιθυμούμε να επαναλάβουμε ότι ως χώρα δεν διαθέτουμε πολλούς πλουτοπαραγωγικούς φυσικούς πόρους και βιομηχανία. Κύριος τομέας δραστηριοτήτων μας είναι η παροχή χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών υπηρεσιών, ως ένα διεθνές κέντρο παροχής υπηρεσιών. Σχεδόν το μισό ΑΕΠ πηγάζει από αυτές τις δραστηριότητες και από τις εταιρείες διεθνών συμφερόντων. Συνεπώς, η βασική προσπάθεια όλων μας θα έπρεπε να ήταν επικεντρωμένη στη διαφύλαξη, κατ' ελάχιστο, του πιο πάνω τομέα.

Όπως γνωρίζετε, ως Σύνδεσμος έχουμε συναντηθεί δύο φορές με την Τρόικα κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και έχουμε υποβάλει συγκεκριμένο και ολοκληρωμένο πλαίσιο προτάσεων, το οποίοπραγματεύεται τις ακόλουθες 5 ενότητες:

1. Τη σταθερότητα του φορολογικού συστήματος και του εταιρικού φόρου
2. Τη σταθερότητα του τομέα των χρηματοοικονομικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών
3. Προτάσεις για αντιμετώπιση του δημοσίου χρέους
4. Προτάσεις για διαθρωτικές αλλαγές στο δημόσιο τομέα
5. Προτάσεις για υποβοήθηση και προώθησης αναπτυξιακών μέτρων.

Έχουμε προσεγγίσει τα πιο πάνω θέματα με πάσα σοβαρότητα, αντικειμενικότητα και υπευθυνότητα. Πιστεύουμε ότι οι προτάσεις μας θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον καταρτισμό των αντιπροτάσεων της Κυβέρνησης, τις οποίες ειρήσθω εν παρόδω, διαβάσαμε από τον τύπο. Σημειώνουμε την απουσία διαβούλευσης και συζήτησης στο διάστημα που μεσολάβησε, παρόλο ότι θέσαμε το Σύνδεσμο και τους εαυτούς μας στη διάθεση της Κυβέρνησης.

Έχουμε προσεγγίσει τις αντιπροτάσεις της Κυβέρνησης στο ίδιο πλαίσιο με τις προτάσεις που είχαμε υποβάλει στην Τρόικα. Έχουν προσαρμοστεί όμως στο πλαίσιο των συγκεκριμένων πλέον προτάσεων της Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, επισυνάπτονται στην παρούσα επιστολή τα ακόλουθα Παραρτήματα, για σκοπούς πιο ενδελεχούς και ευκρινούς ανάλυσης:

Παράρτημα I: Σχόλια πάνω στα προτεινόμενα φορολογικά μέτρα της Κυβέρνησης
Παράρτημα II: Σχόλια πάνω στις προτάσεις της Τρόικα για τον τραπεζικό τομέα
Παράρτημα III: Προτάσεις για αναπτυξιακά μέτρα

Περισσότερη ανάλυση για το κάθε θέμα περιλαμβάνεται στα Παραρτήματα που ακολουθούν.

Ως θέμα αρχής, ως Σύνδεσμος τασσόμαστε εναντίον σε επιβολή πρόσθετων ή αυξημένων φορολογιών. Πιστεύουμε ότι τα πιθανά πραγματικά έσοδα για το Κράτος θα είναι πολύ χαμηλότερα από τα προσδοκώμενα. Ταυτόχρονα, διασαλεύεται η σταθερότητα του φορολογικού μας συστήματος και η αξιοπιστία της χώρας. Αυτό θα έχει σαν συνεπακόλουθο την έξοδο από την Κύπρο ξένων επενδυτών και αδυναμία προσέλκυσης νέων. Οι επιπτώσεις από αυτή την εξέλιξη δεν θα είναι μονό φορολογικές, αλλά θα έχουν πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο σε όλη την οικονομία.

Υιοθέτηση μέτρων όπως την προτεινόμενη αύξηση του τέλους που καταβάλλουν οι εταιρείες στον Έφορο Εταιρειών από €350 μέχρι, κλιμακωτά, €2.000 θα είναι καταστροφικές για την προώθηση της χώρας μας ως ένα διεθνές κέντρο παροχής υπηρεσιών. Πέραν της απώλειας εισοδημάτων, αφού η είσπραξη του τέλους ήδη δεν είναι αποτελεσματική, η πρόταση της Κυβέρνησης θα φέρει περισσότερη γραφειοκρατία, καθυστέρηση και διοικητικό κόστος, αφού εισαγάγει ποσοτικά πλέον κριτήρια για τον υπολογισμό του τέλους.

Επίσης, η πρόθεση για προσωπική ευθύνη των διευθυντών των εταιρειών για οφειλές των εταιρειών στις φορολογικές αρχές θα αποτελέσει καίριο κτύπημα σε βάρος των διεθνών δραστηριοτήτων που διεξάγονται από την Κύπρο. Οι όποιες νέες φορολογίες θεσπιστούν θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι δεν θα επιφέρουν πρόσθετο διοικητικό και λειτουργικό κόστος για το Κράτος.

Επίσης, δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι όλοι οι τομείς της οικονομίας είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους. Ο τραπεζικός τομέας και ο τομέας των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών γενικότερα είναι άρρηκτα συνδεδεμένος τόσο με το φορολογικό περιβάλλον του τόπου όσο και με την λειτουργία των δημοσίων τμημάτων. Άρα σε περίπτωση που διασαλευθεί μεμονωμένος τομέας, επηρεάζεται άμεσα η οικονομία ευρύτερα.

Είμαστε της άποψης ότι στο στάδιο που βρισκόμαστε σήμερα θα ήταν πολύ πιο αποτελεσματικό να περιοριστούν οι δημόσιες δαπάνες και να εξορθολογιστεί η λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας, παρά να περιμένει η κυβέρνηση να εισπράξει έσοδα από φορολογίες σε μελλοντικό στάδιο, αμφιβόλου επιτυχίας. Ο περιορισμός των δαπανών στον καλύτερο δυνατό βαθμό, η διόρθωση διαχρονικών στρεβλώσεων, ο εκσυγχρονισμός νομοθεσιών – διαδικασιών – νοσοτροπιών, η δέσμευση για σοβαρές και ολοκληρωτικές διαρθρωτικές αλλαγές θα πρέπει να είναι στο πάνω μέρος της ημερήσιας σας διάταξης, ανεξάρτητα από το πολιτικό κόστος. Έννοιες όπως εναλλαξιμότητα, πραγματική αξιολόγηση, αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, λογοδοσία, αξιοκρατία και παραγωγικότητα θα πρέπει να αντικαταστήσουν το σημερινό λεξιλόγιο στο δημόσιο. Η μείωση του κόστους λειτουργίας με ταυτόχρονη αύξηση της εξυπηρέτησης του πολίτη θα πρέπει να είναι η προμετωπίδα των ενεργειών σας.

Η απόφαση της Βουλής για την αναλογία 1:2, ήτοι για κάθε ένα ευρώ νέων εσόδων από φορολογία να υπάρχουν 2 ευρώ μείωσης σε δαπάνες, δεν το έχουμε δει να τηρείται στις κυβερνητικές προτάσεις, πόσο μάλλον σε σύγκριση με την αναλογία 1:4 που εισηγήθηκε η Τρόικα. Δεν υπάρχει περιθώριο για άλλες φορολογίες στην ταλαιπωρημένη αγορά, στην αυξανόμενη ανεργία και στα προβληματισμένα νοικοκυριά.

Τέλος, φάρος ελπίδας για την ανάκαμψη της οικονομίας και ανάκτηση της εμπιστοσύνης αποτελεί η επικέντρωση σε μέτρα και δράσεις που θα οδηγήσουν σε αναπτυξιακά μέτρα και σε παραγωγικές δραστηριότητες. Δυστυχώς, πολλά νομοθετήματα βρίσκονται σε κατάσταση αναμονής εδώ και αρκετό καιρό σε διάφορα υπουργεία και τη βουλή, χωρίς να προωθείται η ψήφισή τους. Τέτοιες νομοθεσίες θα μπορούσαν να κάνουν την Κύπρο πιο ελκυστική σε ξένους επενδυτές και να βοηθήσουν στην παραμονή και επέκταση των δραστηριοτήτων υφιστάμενων επενδυτών. Πολλές ανταγωνιστικές χώρες καιροφυλακτούν και караδοκούν να «κλέψουν» από την Κύπρο εισοδήματα και πελάτες.

Κύριε Υπουργέ,

Επαναβεβαιώνουμε την καλή μας διάθεση για συνεργασία και γόνιμη ανταλλαγή απόψεων. Τα μέλη του Συνδέσμου μας σε μεγάλο βαθμό προσπαθούν να κρατήσουν το πήχη ψηλά και με δικά τους έξοδα να προβάλουν την Κύπρο στο εξωτερικό. Πιστεύουμε ότι αυτό μας δίνει το δικαίωμα να εκφράζουμε την αγωνία και τον προβληματισμό μας έντονα, αλλά και εκφράζουμε μια πραγματική εικόνα, χωρίς να θέλουμε να γίνουμε υπερβολικοί.

Συνημμένα θα βρείτε τις συγκεκριμένες θέσεις και τις απόψεις μας για τα θέματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω και θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα ληφθούν υπόψη. Δηλώνουμε έτοιμοι να συνδράμουμε στην εξυγίανση της οικονομίας και να στηρίξουμε μέτρα προς το σκοπό αυτό, φτάνει αυτά να είναι ουσιαστικά, αποτελεσματικά και να λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικότητες του τόπου μας και των δυνατοτήτων μας.

Με τιμή

Θεόδωρος Παρπέρης
Πρόεδρος

Κοιν.: Πρόεδρο και Μέλη Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού
Πρόεδρο και Μέλη Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου
Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων
ΚΕΒΕ
ΟΕΒ
CIPA

Παράρτημα Ι: Σχόλια πάνω στα προτεινόμενα φορολογικά μέτρα της Κυβέρνησης

Πιο κάτω παρατίθενται οι απόψεις και τα σχόλια του Συνδέσμου στα προτεινόμενα από την Κυβέρνηση φορολογικά μέτρα, όπως αυτά παρουσιάζονται στις Αντιπροτάσεις της Κυβέρνησης προς τις εισηγήσεις της Τρόικα:

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΕΙΤΑΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

1. Αύξηση ειδικού φόρου πιστωτικών ιδρυμάτων

Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, η έκτακτη εισφορά που καταβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα και που ανέρχεται στο 0.095% πάνω στις καταθέσεις λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2012 και αντικαθίσταται από τη σύσταση και λειτουργία ανεξάρτητου ταμείου χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στο οποίο θα συνεισφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες και συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα) που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Θα καταβάλλουν τέλος που θα ανέρχεται στο 0.03% των υποχρεώσεων τους. Οι εισφορές στο εν λόγω ταμείο δεν θα περιλαμβάνονται στα έσοδα του Κράτους.

Επομένως θα πρέπει να διευκρινιστεί ποια είναι η πρόταση της Κυβέρνησης.

2. Αύξηση συντελεστών Φ.Π.Α

Η οποιαδήποτε αύξηση στον γενικό συντελεστή ΦΠΑ θα πλήξει περαιτέρω την κατανάλωση με αλυσιδωτές επιπτώσεις στην οικονομία.

Επίσης διαφωνούμε με την αύξηση του συντελεστή από 8% σε 10% για τον λόγο ότι θα έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία.

3. Φορολόγηση κατοικιών/διαμερισμάτων με εμβαδόν πέραν των 300τμ.

Τέτοιου τύπου φορολογίες, (δηλαδή φορολογίες του πλούτου, “wealth taxes”) έχουν καταργηθεί σε όλες τις χώρες που προσφέρουν φορολογικά κίνητρα αφού θεωρούνται ότι δημιουργούν αρνητικές εντυπώσεις στους ξένους που επιθυμούν να εγκατασταθούν στη Δημοκρατία. Επίσης τέτοιας μορφής φόροι δημιουργούν περαιτέρω αβεβαιότητα, αφού πιθανό να εκληφθούν ως το πρώτο στάδιο μελλοντικής επέκτασης τους και σε άλλους τομείς.

Εισηγούμεστε όμως όπως, σε περίπτωση που εισαχθούν τέτοιες φορολογίες, να εξαιρεθούν τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς, δηλαδή εκείνα τα ακίνητα που αποτελούν εμπορικά αποθέματα των κατασκευαστικών επιχειρήσεων ή ενοικιάζονται είτε από επιχειρήσεις είτε από φυσικά πρόσωπα.

Τέλος επισημαίνουμε ότι, τα όποια έσοδα που θα προκύψουν από την εισαγωγή του μέτρου αυτού αναμένεται να είναι χαμηλότερα σε σχέση με το λειτουργικό κόστος εφαρμογής του.

4. Αύξηση συντελεστών Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας και διεύρυνση κλιμάκων.

Ο Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας χρήζει ριζικής αναθεώρησης.

Γνωρίζουμε ότι στο Υπουργείο σας βρίσκεται ήδη υπό μελέτη μια εκ βάθρων αναθεώρηση της εν λόγω φορολογίας. Υπό τις περιστάσεις και ένεκα της έλλειψης χρόνου, δεν θα διαφωνήσουμε στην παρούσα φάση με την εισήγηση. Επιβάλλεται όμως να διαφοροποιηθεί η φορολόγηση των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς, όπως ξενοδοχεία, εργοστάσια, γραφεία, εμπορικά αποθέματα κατασκευαστικών επιχειρήσεων, ακίνητα που ενοικιάζονται κ.λπ. Αυτό θα μπορούσε, για παράδειγμα, να επιτευχθεί με την επιβολή φόρου στο 50% των υπολογιζόμενων φόρων με βάση τους προτεινόμενους συντελεστές. Οποιαδήποτε νέα νομοθεσία θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει ρυθμίσεις για την επιβολή φορολογίας σε όλους τους κατόχους ακινήτων, ούτως ώστε η εισπρακτική ικανότητα του κράτους για τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας να βελτιωθεί σημαντικά.

Τέλος επισημαίνουμε ότι η εισπραξη της εν λόγω φορολογίας για το έτος 2013 θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2013. Επομένως διερωτόμαστε κατά πόσο το χρονικό διάστημα μέχρι τότε θα είναι αρκετό για την εισαγωγή των υπό μελέτη ριζικών αλλαγών στη νομοθεσία.

5. Εισαγωγή εισφοράς υπαλλήλων στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής και αύξηση εισφορών εργοδότη στο Ταμείο.

Ο ιδιωτικός τομέας έχει ήδη συνεισφέρει ουσιαστικά και οι ιδιωτικοί υπάλληλοι ιδιαίτερα έχουν πληγεί από την κρίση είτε με απολύσεις είτε με μεγάλες μειώσεις στους μισθούς τους. Η οποιαδήποτε περαιτέρω φορολόγηση των ιδιωτικών υπαλλήλων θα επιδεινώσει περισσότερο την ήδη δυσχερή τους θέση.

Αν όμως είναι αναπόφευκτη η εν λόγω πρόσθετη συνεισφορά, είναι σημαντικό τότε να διασαφηνισθεί, όπως έγινε και στους νόμους της έκτακτης εισφοράς του 2011, ότι η εν λόγω εισφορά θα εκπίπτει του φορολογητέου εισοδήματος τόσο για τους υπαλλήλους όσο και για τους εργοδότες.

6. Βελτίωση φοροεισπρακτικής ικανότητας.

Συμφωνούμε επί της αρχής και προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας για την επεξεργασία συγκεκριμένων τρόπων επίτευξης του στόχου.

Πιο κάτω παραθέτουμε ενδεικτικά μερικές μόνο από τις εισηγήσεις μας, οι οποίες αφορούν στην:

- Ενίσχυση του προσωπικού του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, ποσοτικά και ποιοτικά.
- Μηχανογραφική αναβάθμιση του ΤΕΠ.
- Διασύνδεση των αρχείων και μητρώων των διαφόρων Κυβερνητικών Τμημάτων για σκοπούς συλλογής πληροφοριών από το ΤΕΠ.

7. Φόρος πολυτέλειας στα αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού.

Έχουμε ήδη αναπτύξει τη θέση μας για διάφορα είδη “wealth tax” στην παράγραφο 3 πιο πάνω.

Επιπρόσθετα επισημαίνουμε ότι το ποσό που δυνατόν να εισπραχθεί από το εν λόγω μέτρο κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλό.

8. Αύξηση τέλους εταιριών αναλόγως του κύκλου εργασιών.

Διαφωνούμε με το μέτρο. Η αρχική εισαγωγή του μέτρου το 2011 είχε προκαλέσει αρνητικές αντιδράσεις από τις χιλιάδες εταιρίες διεθνών δραστηριοτήτων. Το σχετικά χαμηλό τέλος των €350 συνέτεινε στο να διατηρηθούν οι εν λόγω αντιδράσεις σε διαχειρίσιμα επίπεδα. Η ουσιαστική όμως αύξηση του τέλους μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα θα πλήξει περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα της χώρας για τους πιο κάτω λόγους:

- (1) Οι πλείστες ανταγωνιστικές μας χώρες δεν έχουν εισαγάγει τέτοια μέτρο.
- (2) Το Λουξεμβούργο, στο οποίο βασίστηκε η εισαγωγή του τέλους το 2011, επιβάλλει τέλος μόνο σε εταιρίες στις οποίες δεν επιβάλλεται καμιά άλλη φορολογία.
- (3) Η σύνδεση του τέλους με τον κύκλο εργασιών των εταιριών ουσιαστικά καθιστά το τέλος αυτό έμμεση φορολογία και ακυρώνει τις φορολογικές εξαιρέσεις στον κύκλο των εργασιών της πλειοψηφίας των εταιριών διεθνών δραστηριοτήτων. Ο κύκλος δραστηριοτήτων τέτοιων εταιριών αποτελείται πολύ συχνά εξ ολοκλήρου από μερίσματα και κεφαλαιουχικά κέρδη που εξαιρούνται από οποιαδήποτε φορολογία στην Κύπρο. Η εν λόγω εξαίρεση αποτελεί ένα από τα πιο ουσιαστικά κίνητρα εγγραφής Μητρικών Εταιριών συγκροτημάτων (holding companies).

Υπαλλακτικά, εισηγούμαστε όπως όλες ανεξαιρέτως οι εγγεγραμμένες εταιρίες καταβάλλουν το τέλος των €350, σε αντίθεση με την τρέχουσα νομοθεσία που εξαιρεί τις αδρανείς εταιρίες, κάτι που θα οδηγούσε σε περίπτωση στα ίδια επίπεδα εσόδων.

Οποιαδήποτε και να είναι η τελική απόφαση για το όλο θέμα, επιβάλλεται όπως αποφευχθεί οποιοσδήποτε συσχετισμός του τέλους είτε με τον κύκλο εργασιών των εταιριών ή με το κεφάλαιο τους.

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΕΙΤΑΙ Η ΤΡΟΙΚΑ

9. Αύξηση συντελεστή λογιζόμενης διανομής

Δεν διαφωνούμε. Επιβάλλεται όμως ταυτόχρονα, με σκοπό την αποφυγή στρεβλώσεων, όπως η ίδια αύξηση ισχύει και για τον συντελεστή σε περίπτωση πραγματικής διανομής μερίσματος σε φυσικά πρόσωπα φορολογικούς κατοίκους Κύπρου.

10. Θέσπιση νομοθεσίας που να αποδίδει προσωπική ευθύνη σε όσους πραγματικά ελέγχουν εταιρίες.

Διαφωνούμε με την πιο πάνω εισήγηση γιατί πιστεύουμε ότι οι ευθύνες των διευθυντών όπως αυτές προνοούνται στον Περί Εταιριών Νόμο και στον Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Νόμο είναι ικανοποιητικές και συνάδουν με τα επίπεδα ευθύνης που περιλαμβάνονται στις σχετικές νομοθεσίες των ανταγωνιστικών μας χωρών. Εξ' όσων γνωρίζουμε, οι χώρες με τις οποίες ανταγωνίζεται η Κύπρος ως Χρηματοοικονομικό Κέντρο, πχ η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία, η Μάλτα, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν περιλαμβάνουν στην νομοθεσία τους τέτοιες πρόνοιες όπως οι προτεινόμενες, εκτός στις περιπτώσεις όπου υπάρχει δόλος ή εσκεμμένη παράλειψη στην καταβολή φόρων ή στην περίπτωση οφειλών για ΦΠΑ που έχει εισπραχθεί από την επιχείρηση για λογαριασμό του κράτους (όπως ισχύει και στην περίπτωση της Κύπρου).

Το ενδεχόμενο απόδοσης προσωπικής ευθύνης για καταβολή φόρων σε περίπτωση αδυναμίας της εταιρείας να καταβάλει οφειλόμενους φόρους (κάτι αναμενόμενο ιδίως σε περιπτώσεις οικονομικής κρίσης είτε στην Κύπρο είτε στο εξωτερικό) θα επηρεάσει τη λειτουργία των εταιριών διεθνών δραστηριοτήτων, διότι κανένας επαγγελματίας δεν θα αποδέχεται διορισμό ως διευθυντής εταιρείας εφόσον θα υπάρχει ο κίνδυνος να καταστεί προσωπικά υπόλογος για την καταβολή των φόρων της εταιρείας, εάν για οποιοδήποτε πραγματικό λόγο η εταιρεία αδυνατεί να καταβάλει τους φόρους.

Το ΤΕΠ πρέπει να προχωρήσει στην εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας στις περιπτώσεις εταιριών που δόλια αποφεύγουν την καταβολή των φόρων και το κράτος θα πρέπει να μεριμνήσει όπως επισπευτούν οι δικαστικές διαδικασίες για άμεση εξέταση τέτοιων περιπτώσεων που παραπέμπονται από το ΤΕΠ στα δικαστήρια.

Τέλος εισηγούμαστε όπως αφαιρεθεί η πρόνοια που εξαιρεί από ευθύνη λογιστές/δικηγόρους που ενεργούν ως διευθυντές. Η εξαίρεση αυτή αντίκειται στην επιχειρηματολογία ότι ο έλεγχος και διεύθυνση εταιριών διεθνών δραστηριοτήτων διεξάγεται στην Κύπρο.

11. Απαγόρευση αποξένωσης περιουσίας αν δεν είναι εγγυημένη η πληρωμή των φόρων.

Δεν διαφωνούμε αλλά το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να ξεκαθαρίσει με τον Γενικό Εισαγγελέα ότι η πρόταση δεν είναι αντισυνταγματική, κάτι που είχε αναφερθεί σε προηγούμενη συζήτηση του θέματος στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ταυτόχρονα, η καταβολή των φόρων θα πρέπει να γίνεται μετά την εξόφληση ενυπόθηκων δανειστών οι οποίοι έχουν υποθηκεύσει το εν λόγω ακίνητο για εξασφάλιση δανείων. Σε αντίθετη περίπτωση, για τα υφιστάμενα δάνεια θα μειωθεί η αξία της εξασφάλισης των τραπεζών και θα απαιτηθούν επιπρόσθετες προβλέψεις για ζημιές ή ενεχυριάσεις, κάτι που θα επιδεινώσει τη σημερινή δύσκολη οικονομική κατάσταση των τραπεζών. Εν τω μεταξύ, οι τράπεζες για χορήγηση νέων δανείων θα αποδέχονται για σκοπούς εξασφάλισης αξίες πολύ χαμηλότερες από αυτές που αποδέχονται σήμερα, αφού θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι σε περίπτωση μελλοντικής εκποίησης του ακινήτου για αποπληρωμή του χρέους, βλέπε αδυναμία του δανειζόμενου να πράξει τούτο, θα πρέπει να εξοφληθούν και όλες οι πιθανές φορολογικές υποχρεώσεις του που έχουν προκύψει μετά την χορήγηση του δανείου.

Τέλος, επιβάλλεται η περαιτέρω επεξεργασία της πρότασης ώστε να μην προκαλούνται καθυστερήσεις στις συναλλαγές και να μην απαιτείται η πληρωμή φόρων που δεν έχουν ακόμα προκύψει με βάση το νόμο, όπως η λογιζόμενη διανομή.

12. Περιορισμός μεταφοράς ζημιών

Διαφωνούμε επί της αρχής αφού πλήττεται η ανταγωνιστικότητα της Κύπρου ως Χρηματοοικονομικό Κέντρο. Επίσης το μέτρο θα πλήξει τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά και θα δράσει ως τροχοπέδη στην όσο το δυνατό πιο γρήγορη ανάκαμψη της εγχώριας μας οικονομίας. Και πάλι τονίζουμε ότι καμιά από τις ανταγωνιστικές μας χώρες δεν έχει εισαγάγει ένα τόσο δραστικό μέτρο.

Παράρτημα II: Σχόλια πάνω στις προτάσεις της Τρόικα για τον τραπεζικό τομέα

ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Ο τραπεζικός τομέας στην Κύπρο στο παρόν στάδιο, έχει να αντιμετωπίσει σοβαρότατα προβλήματα τα οποία προήλθαν σε μεγάλο βαθμό από τη διαγραφή / κούρεμα των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου, καθώς επίσης από την αύξηση των επισφαλειών λόγω της αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων που είναι το αποτέλεσμα της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Ως εκ τούτου, η προσπάθεια για ομαλοποίηση του συστήματος μέσω νέων κανονισμών ή μέσω αλλαγών σε διαδικασίες, θα πρέπει να επικεντρώνεται στην παραχώρηση του απαραίτητου χρόνου προς τις τράπεζες, με σκοπό οποιεσδήποτε αλλαγές ή διαφοροποιήσεις να βοηθήσουν στην επίλυση του προβλήματος και στην επίτευξη της ομαλότητας και όχι να επιδεινώσουν το πρόβλημα που αναπόφευκτα θα οδηγήσει στην αποδυνάμωση της ρευστότητας και στη δυνατότητα των τραπεζών να βοηθήσουν προσεκτικά και ορθολογιστικά την ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Οποιοσδήποτε αλλαγές ή νέες προσθήκες σε κανονισμούς και διαδικασίες, θα πρέπει να γίνουν με τέτοιο τρόπο ώστε:

- (α) Η ρευστότητα των τραπεζών και η δυνατότητα δανειοδότησης τους όχι μόνο να μην αποδυναμωθεί αλλά, αντίθετα, όλες οι προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν εξεύρεση τρόπων για άντληση των αναγκαίων κεφαλαίων και διοχέτευσή τους στην αγορά. Η επαρκής ρευστότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων είναι καταλύτης στην έναρξη της ανάκαμψης της οικονομίας.
- (β) Οι ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης τους να μην αυξηθούν λόγω τυχόν νέων κανονισμών ή τροποποιημένων κανονισμών.
- (γ) Άλλα παρεμφερή μέτρα τα οποία συζητούνται και που πιθανό έμμεσα να πλήξουν την τραπεζική βιομηχανία, όπως η επιβολή φορολογιών επί των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, θα πρέπει να εξεταστούν στο μεσοπρόθεσμο μέλλον και μετά που η κυπριακή οικονομία δείξει τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης.
- (γ) Κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες ανάγκης αυξημένων κεφαλαίων πέραν των κεφαλαίων που απαιτούν οι εν ισχύ κανονισμοί, π.χ. το CoreTier I ύψους 8%, ή τρόπος διαχείρισης και υπολογισμού των μη εξυπηρετούμενων λογαριασμών και επισφαλειών, θα πρέπει να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος στις τράπεζες, που δεν θα πρέπει να είναι λιγότερος από την διάρκεια του προς υπογραφή μνημονίου 4 ή 5 χρόνια, για να ικανοποιήσουν τις νέες απαιτήσεις.
- (δ) οι ανάγκες ανακεφαλαιώσεως των τραπεζών να μην αυξηθούν καθ' οποιονδήποτε τρόπο από την επένδυση τους σε ομόλογα του Κυπριακού Δημοσίου.
- (ε) η αξιοπιστία και η εμπιστοσύνη των κυπρίων και ξένων επενδυτών, καταθετών και πελατών των τραπεζών να μην διασαλευθεί
- (στ) η εικόνα της Κύπρου ως αξιόπιστο διεθνές χρηματοπιστωτικό κέντρο να μην αλλάξει, αλλά αντίθετα να ενδυναμωθεί.
- (ζ) Να διασφαλισθεί η διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα διεθνών επιχειρήσεων που αποτελεί βασικό πυλώνα της Κυπριακής οικονομίας.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τα ακόλουθα σημεία τα οποία θέλουμε να σχολιάσουμε ή/και να προτείνουμε και τα οποία βασίζονται στις προτάσεις της Τρόικας. Ο σκοπός του σχολιασμού και των εισηγήσεων μας είναι για να επιτευχθούν οι προαναφερόμενοι στόχοι:

1. Αύξηση του Core Tier I από 8% σε 10% μέχρι τις 31/12/2013

Σχόλιο

Η αυτόματη αυτή αύξηση σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα μεταφράζεται σε δισεκατομμύρια ευρώ. Γνωρίζοντας τις δυσκολίες που υπάρχουν σήμερα, η προσέλευση νέων επενδύσεων προς τις τράπεζες, καθώς ακόμα και η ενίσχυση τους από τους υφιστάμενους επενδυτές, είναι αδύνατο να επιτευχθεί. Επιπρόσθετα το ποσό το οποίο θα χρειαστεί η Κυπριακή Δημοκρατία για κεφαλαιοποίηση των τραπεζών θα εκτοξευθεί άμεσα σε τεράστιους αριθμούς, δημιουργώντας σε όλες ανεξαιρέτως τις τράπεζες πρόβλημα με αποτέλεσμα να οδηγηθούν στην κρατικοποίηση.

Ως εκ τούτου, θα δημιουργηθεί ακόμα μεγαλύτερη αναταραχή και περαιτέρω αμφισβήτηση της εμπιστοσύνης των καταθετών αλλά και των δανειοληπτών προς τις κυπριακές τράπεζες (Ξένων και Κυπρίων).

Εισήγηση

Εισηγούμεστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε αύξηση στον εν λόγω δείκτη για τα επόμενα 5 χρόνια τουλάχιστον, μέχρι που οι τράπεζες και η κυπριακή οικονομία να μπορέσουν να ξεπεράσουν τα πρώτα προβλήματα και να οδηγηθούν, κατ' ελάχιστον, στην ομαλοποίηση.

2. Τροποποίηση της νομοθεσίας για κατάσχεση και προσφορά προς πώληση εντός χρονικού διαστήματος 1,5 έτους ακίνητα των μη εξυπηρετούμενων δανείων

Σχόλιο

Η κυπριακή κουλτούρα αλλά και ο τρόπος λειτουργίας των Κυπρίων είναι πολύ διαφορετικός από τον τρόπο λειτουργίας και την κουλτούρα η οποία υπάρχει στην υπόλοιπη Ευρώπη. Η αλλαγή που αφορά στο σημείο αυτό θα δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στις πλείστες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αλλά και στα πλείστα νοικοκυριά τα οποία έχουν πληγεί περισσότερο από την ύφεση και θα οδηγήσει σε περαιτέρω πανικό και οικονομικές ανωμαλίες. Επιπρόσθετα, ως άμεσο συνεπακόλουθο θα είναι η σοβαρή και κάθετη μείωση των τιμών, οι οποίες δεν θα είναι αντιπροσωπευτικές. Ως μακροχρόνιο συνεπακόλουθο θα είναι η περαιτέρω κοινωνική αναταραχή και κατατεμαχισμός της μεσαίας τάξης.

Εισήγηση

Το νομικό πλαίσιο που καθορίζει την κατάσχεση και την πώληση ακινήτων για ενυπόθηκα δάνεια χρίζει επανεξέτασης και εκσυγχρονισμού. Αυτό όμως δεν μπορεί να οδηγήσει σε λύσεις όπως αυτή που περιγράφεται πιο πάνω. Θα πρέπει να δοθεί ικανοποιητικός χρόνος να «αναπνεύσουν» τόσο τα νοικοκυριά όσο και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και, σε μεταγενέστερο στάδιο, να αποφασισθεί πιο αυστηρό μέτρο. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να δεσμευθεί το Κράτος προς την Τρόικα ότι θα αναθεωρήσει το πιο πάνω μέτρο μετά τη βαθιά ύφεση και όταν θα οδηγηθεί η οικονομία στην ομαλότητα. Είναι ξεκάθαρο ότι εάν μέσα στα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι επηρεαζόμενοι τώρα, προστεθεί και η πίεση προς κατάσχεση και πώληση του ακινήτου τους, τότε θα οδηγηθούν με μαθηματική ακρίβεια σε οικονομική καταστροφή και στη συνέχεια σε περαιτέρω επηρεασμό της οικονομίας γενικότερα. Εισηγούμεστε όπως το συγκεκριμένο μέτρο επανεξεταστεί σε μια πενταετία.

3. Θέσπιση των ελάχιστων απαιτήσεων για τη διαφοροποίηση των επενδύσεων σε επιλέξιμα περιουσιακά στοιχεία, επιβάλλοντας όρια συγκέντρωσης ύψους 25% των εποπτικών κεφαλαίων

Σχόλιο

Εάν στο όριο αυτό συμπεριληφθούν τα κυπριακά ομόλογα και γραμμάτια τότε (α) οι τράπεζες δεν θα μπορούν να αγοράζουν περαιτέρω ομόλογα και γραμμάτια, (β) δεν θα μπορούν να ανανεώνουν υφιστάμενα ομόλογα και γραμμάτια, (γ) ίσως χρειαστεί οι τράπεζες να πωλήσουν στη δευτερογενή αγορά κυπριακά ομόλογα δημιουργώντας μεγάλες ζημιές στην κερδοφορία τους και παράλληλα οι τιμές των ομολόγων θα πιεσθούν κάθετα προς τα κάτω, (δ) πιθανότατα να δημιουργηθεί και σοβαρό πρόβλημα στη δανειοδότηση του κράτους και (ε) εάν στον κανονισμό αυτό συμπεριληφθούν και τα δάνεια που εξασφαλίζονται με κυβερνητική εγγύηση, τότε οι κυπριακές τράπεζες θα αδυνατούν να παραχωρούν τέτοια δάνεια σε οργανισμούς όπως οι Δήμοι και οι Ημικρατικοί Οργανισμοί. Με την μη παραχώρηση τέτοιων δανείων, οι οργανισμοί αυτοί θα οδηγηθούν σε οικονομική αδράνεια και θα επηρεάσουν ακόμα ένα κομμάτι της οικονομίας.

4. Θέσπιση των ελάχιστων απαιτήσεων για (επένδυση τουλάχιστον του 50% της απαιτούμενης ρευστότητας σε προϊόντα υψηλής πιστωτικής ποιότητας με διάρκεια έως 3 μηνών

Σχόλιο

Η υλοποίηση αυτής της εισήγησης με τα προτεινόμενα ποσοστά, μπορεί να οδηγήσει (α) σε μεγάλη συγκέντρωση δια τραπεζικών καταθέσεων, (β) στη μείωση της κερδοφορίας των τραπεζών και (γ) στη μείωση των μακροχρόνιων πελατειακών καταθέσεων. Οι ιδιαιτερότητες αλλά και το μέγεθος του Κυπριακού τραπεζικού συστήματος θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη.

5. Εισαγωγή πρόσθετων απαιτήσεων αναφορικά με τη ρευστότητα για καταθέσεις από μη μόνιμους κατοίκους σε ευρώ

Σχόλιο

Η αλλαγή στον κανονισμό που αφορά στη ρευστότητα είναι πολύ ευαίσθητο σημείο. Οποιοσδήποτε ατυχής χειρισμός πιθανό να οδηγήσει σε τεράστια προβλήματα στη ρευστότητα των τραπεζών, σε τέτοιο σημείο που να επηρεαστεί η δανειστική τους δυνατότητα. Η αποδυνάμωση των τραπεζών στην χορήγηση δανείων αποτελεί το σημαντικότερο κριτήριο για περαιτέρω σμίκρυνση της οικονομίας και περαιτέρω βαθύτερη ύφεση.

Εισήγηση

Εισηγούμεστε όπως, προτού παρθούν οποιοσδήποτε σχετικές αποφάσεις, να διενεργηθούν οι απαραίτητες μελέτες και αναλύσεις και να υπολογισθεί το μέγεθος του προβλήματος. Επίσης σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να υιοθετηθούν όροι και κανονισμοί που να αποτρέπουν τις τράπεζες να προβαίνουν σε δανεισμό στην Κύπρο, γιατί αυτό θα οδηγήσει σε περαιτέρω ύφεση και περαιτέρω οικονομική δυσπραγία.

6. Εισαγωγή ενός δείκτη μόχλευσης

Σχόλιο / Εισήγηση

Σε περίπτωση εισαγωγής ενός τέτοιου δείκτη, τότε θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται μόνο τα δάνεια και όχι ολόκληρος ο ισολογισμός των τραπεζών. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για την Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κυπριακές τράπεζες διενεργούν πολύ μεγάλες

συναλλαγές για ξένους πελάτες (transactional banking). Εάν ο δείκτης συμπεριλαμβάνει όλο τον ισολογισμό, τότε πιθανό οι Τράπεζες να αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τους ξένους πελάτες με πολύ σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις.

7. Υποτίμηση ή μετατροπή των ομολόγων Tier I&II σε μετοχές

Σχόλιο

Θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι οι επενδυτές των ομολόγων είναι στην πλειοψηφία τους Ταμεία Προνοίας και ιδιώτες σε αντίθεση με το εξωτερικό, όπου η πλειοψηφία των επενδυτών είναι θεσμικοί επενδυτές.

Συνεπώς με ένα τέτοιο μέτρο, δυνητικά θα χαθεί η αξιοπιστία των κύπριων αλλά και ξένων κατόχων αξιόγραφων και επενδυτών στο τραπεζικό σύστημα. Ως αποτέλεσμα, μπορεί να έχουμε φυγή καταθέσεων προς χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά κύριο λόγο. Σημειώνουμε ότι, το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου βασίζεται σε καταθέσεις και όχι στη διατραπεζική αγορά. Επιπρόσθετα θα πρέπει να αναφερθεί ότι τουλάχιστον 20 δισεκατομμύρια ευρώ από τις συνολικές καταθέσεις που βρίσκονται σήμερα στην Κύπρο, προέρχονται από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, το γεγονός ότι η Κυπριακή οικονομία αποτελεί σήμερα πόλο έλξης καταθέσεων θα πρέπει να διαφυλαχθεί, μιας και αυτό βοηθά κατ' επέκταση και την Ευρωζώνη.

Επίσης τονίζουμε ιδιαίτερα ότι, για τα ομόλογα Tier II που είναι μη μετατρέψιμα θα υπάρξει ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης.

8. Οι όροι και το ύψος της κρατικής ενίσχυσης, θα συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις για επιμερισμό των επιβαρύνσεων και αποσκοπούν στην εξασφάλιση επαρκούς αμοιβής για το κράτος αποφεύγοντας την επιδότηση των μετόχων.

Σχόλιο / Εισήγηση

Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι μεγάλο ποσοστό των μετόχων των Κυπριακών Τραπεζών είναι ξένοι επενδυτές και δεν πρέπει με τις ενέργειες μας να τους αποθαρρύνουμε (είτε να πουλήσουν ή να συμμετέχουν σε μελλοντικές εκδόσεις).

9. Κοινή εποπτεία Τραπεζικών και Συνεργατικών Ιδρυμάτων.

Σχόλιο / Εισήγηση

Χαιρετίζουμε την πρόταση της Τρόικα για κοινή εποπτεία των Τραπεζικών και Συνεργατικών ιδρυμάτων, ως ήταν η αρχική μας εισήγηση πριν από μερικούς μήνες. Επιπρόσθετα, εισηγούμαστε όπως αυτή η κοινή εποπτεία επεκταθεί και καλύπτει ασφαλιστικούς, επενδυτικούς και χρηματιστηριακούς οργανισμούς. Ένα τέτοιο μέτρο θα επιφέρει την εναρμόνιση όλων των τομέων της χρηματοοικονομικής βιομηχανίας και θα βεβαιώσει ότι ένα επαρκές ρυθμιστικό πλαίσιο εφαρμόζεται χωρίς οποιαδήποτε κενά σε συγκεκριμένους τομείς.

Παράρτημα III: Προτάσεις για αναπτυξιακά μέτρα

Ο Σύνδεσμος είτε από μόνος του είτε με συλλογική εργασία μαζί με άλλους φορείς της οικονομίας έχει προτείνει και υποστηρίζει σειρά από νομοθετικές ρυθμίσεις, έτσι ώστε να εμπλουτιστεί η γκάμα των προϊόντων που παρέχει η Κύπρος ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο παροχής υπηρεσιών. Πρόσθετα, έχουν γίνει εισηγήσεις για αύξηση της αποτελεσματικότητας και βελτίωση της εξυπηρέτησης του κοινού και των εταιρειών από κυβερνητικά τμήματα.

Πιο κάτω παρατίθεται σε συντομία, για ενημέρωση και δική σας αναφορά, κατάλογος ο οποίος περιλαμβάνει νομοσχέδια που βρίσκονται ακόμα σε εκκρεμότητα και άλλες ενέργειες που αν θεσπιστούν, μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά στην ανταγωνιστικότητα της χώρας στο διεθνές γίγνεσθαι και να αυξήσουν ως συνεπακόλουθο τα έσοδα του Κράτους:

Εκκρεμούντες νομοθετικές ρυθμίσεις

1. Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός του περί Εταιρειών νόμου.
2. Εξαρτημένες Ασφαλιστικές Εταιρείες (Captive Insurance Companies).
3. Χρηματοδοτικές, Μισθώσεις (Leasing).
4. Νομοθεσία για διασυνοριακά ταμεία συντάξεων.
5. Ρύθμιση των Επιχειρήσεων Παροχής Υπηρεσιών Διοίκησης Ιδιωτικών Εταιρειών και συναφών θεμάτων (Fiduciary Services).
6. Κυψελοειδείς Εταιρείες (Cell Companies).
7. Εναρμονιστική Νομοθεσία για τους Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων.
8. Νομοθεσία για διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια (ICIS).

Άλλες Ρυθμίσεις/Εισηγήσεις

1. Αναδιαπραγμάτευση και σύναψη νέων συμφωνιών για αποφυγή διπλής φορολόγησης, και δημιουργία Συμβουλευτικό Φορολογικό Συμβούλιο.
2. Ενίσχυση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τις εργασίες της τόσο ως ρυθμιστικό όργανο όσο και ως εποπτικό όργανο.
3. Οικονομική και οργανωτική ενίσχυση του Κυπριακού Οργανισμού Προσέλκυσης Επενδύσεων, για αύξηση της προβολής της Κύπρου στις διεθνείς αγορές.
4. Ενίσχυση και βελτίωση του Τμήματος του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, ούτως ώστε να γίνουμε πιο ανταγωνιστικοί ως Κύπρος
5. Προώθηση εναλλακτικών τομέων της οικονομίας και ενίσχυσή τους, όπως τη ναυτιλία, την ενέργεια αλλά και τις επενδύσεις σε εναλλακτικές μορφές ενέργειας, υγείας και εκπαίδευσης μέσω επιταχυνόμενων φορολογικών εκπτώσεων.
6. Προώθηση των συνεργασιών μεταξύ Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα (PPP).
7. Εμπλουτισμός και αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος με τη δημιουργία καζίνων, μαρίνων, γηπέδων γκολφ κλπ.